

Sygn. akt I UZ 30/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński

SSA Bohdan Bieniek (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania A. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.

o wypłatę świadczenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 marca 2015 r.,

zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 27 października 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 27 października 2014 r. odrzucił skargę kasacyjną A. L. od wyroku tego Sądu z dnia 25 czerwca 2014 r.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd drugiej instancji wskazał, że zarządzeniem Przewodniczącej Wydziału Sądu Apelacyjnego z dnia 25 września 2014 r. wnioskodawczyni została wezwana do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej przez nadesłanie jednego egzemplarza odpisu skargi wraz z załącznikami w terminie tygodniowym od daty doręczenia, pod rygorem odrzucenia skargi. W odpowiedzi na wezwanie wnioskodawczyni złożyła odpis skargi kasacyjnej bez załączników.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że wnioskodawczyni nie wykonała zarządzenia wzywającego ją do złożenia odpisu skargi kasacyjnej wraz z załącznikami, albowiem nadesłany egzemplarz nie zawierał załączników. Tymczasem z treści art. 398⁴ § 3 k.p.c. wynika taki obowiązek.

W zaistniałej sytuacji, stosownie do art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, niespełniającą wymagań określonych w treści art. 398⁴ § 1 k.p.c., jak też skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Wobec czego postanowiono jak w sentencji.

Wnioskodawczyni zaskarżyła powyższe postanowienie w całości i wniosła o jego uchylenie i przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżąca zarzuciła naruszenie:

- art. 398⁴ § 3 k.p.c. w związku z art. 126 § 1 i 3 k.p.c., polegające na błędnym przyjęciu, że skarga nie spełnia wymogów formalnych pisma procesowego z powodu braku załącznika w postaci odpisów wpisu na listę radców prawnych autora skargi kasacyjnej;

- art. 370 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że strona odwołująca się nie uzupełniła w wyznaczonym terminie braków formalnych skargi, a tym samym wystąpiły podstawy do jej odrzucenia, podczas gdy brak w postaci trzeciego odpisu skargi został uzupełniony w terminie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne. Warunki brzegowe skargi kasacyjnej wyznacza dyspozycja art. 398⁴ k.p.c. W § 3 tego przepisu ustanowiono zasadę, że skarga kasacyjna powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a więc spełniać warunki określone między innymi w art. 126 i art. 128 k.p.c. Stosownie do treści art. 126 § 1 pkt 5 k.p.c. każde pismo procesowe, a zatem również skarga kasacyjna, powinno zawierać wymienienie załączników. Z przytoczonym przepisem w związku funkcjonalnym pozostaje art. 128 k.p.c., który stanowi o obowiązku dołączenia do pisma procesowego jego odpisów i odpisów załączników w celu doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom. Powyższe normy ilustrują obowiązek dołączenia do pisma procesowego jego odpisu wraz z załącznikami. W przypadku skargi kasacyjnej pojawia się wymóg doręczenia dwóch

dotychczasowych jej odpisów, które są przeznaczone do akt Sądu Najwyższego oraz dla Prokuratora Generalnego, chyba że sam wniósł skargę.

W każdym przypadku dostrzeżenia braków formalnych pisma procesowego strona powinna być wezwana do ich usunięcia (art. 130 k.p.c.). Jednocześnie takie wezwanie musi precyzyjnie określać, o jakie braki chodzi, a dodatkowo należy poinstruować wzywającego, w jaki sposób brak formalny ma być wyeliminowany. Tylko wówczas może nastąpić negatywny skutek procesowy związany z niezpełnieniem braku formalnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2005 r., II CZ 100/05, LEX nr 188537).

Chodzi jednak zawsze nie o wszystkie braki formalne, ale o warunki formalne, bez których pismo nie może otrzymać prawidłowego biegu. W ramach postępowania sąd drugiej instancji jest uprawniony do weryfikacji, czy pismo procesowe (w tym wypadku skarga kasacyjna) może mieć nadany prawidłowy bieg. Odrzucenie skargi z powodu niezpełnienia braków formalnych w wyznaczonym terminie dotyczy zatem tylko takich braków, które uniemożliwiają nadanie jej prawidłowego biegu. Analogicznie na sprawę zapatruje się Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 11 grudnia 2009 r., II UZ 43/09, LEX nr 583825.

Ad casum brak załączenia odpisu załącznika do pisma procesowego pozostaje w opozycji do treści art. 128 k.p.c. i uniemożliwia nadanie skardze dalszego biegu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 1 października 1999 r., II CKN 610/99, LEX nr 50735; z dnia 13 czerwca 2013 r., IV CZ 47/13, LEX nr 1365748).

W sprawie bezsporne pozostaje, że wnosząca skargę została wezwana do uzupełnienia braków formalnych przez złożenie odpisu skargi kasacyjnej wraz z załącznikami. Z akt sprawy wynika także, że przewodniczący zarządził doręczenie zarządzenia wnoszącej skargę i zostało ono wykonane przez sekretarza sądowego. Mimo prawidłowego wezwania zarządzenie nie zostało wykonane prawidłowo, gdyż złożony dodatkowy odpis skargi kasacyjnej nie zawierał załącznika w postaci odpisu wpisu na listę radców prawnych. Według zgodnego stanowiska piśmiennictwa i orzecznictwa, termin wyznaczony do usunięcia braku formalnego pisma jest niezachowany, jeżeli strona w zakreślonym terminie w ogóle nie podjęła czynności uzupełniającej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24

października 2007 r., IV CZ 73/07, LEX nr 1482457) lub wprowadzić ją podjęła, ale mimo to brak nie został w całości uzupełniony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2008 r., I CZ 34/08, LEX nr 424407).

Transponując powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy, nie można podzielić stanowiska skarżącej w zakresie braku obowiązku dołączenia do odpisu skargi kasacyjnej również załącznika w postaci wpisu na listę radców prawnych. Jak wiadomo w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje przymus adwokacko – radcowski. Zgodnie z treścią art. 87¹ § 2 k.p.c. radca prawny jest uprawniony do samodzielnego występowania przed Sądem Najwyższym. W takim wypadku warunkiem formalnym jego samodzielnego działania w sprawie jest załączenie do pisma procesowego na etapie postępowania kasacyjnego załącznika w postaci uprawnienia do wykonywania zawodu radcy prawnego. Ten obowiązek dostrzegła skarżąca, gdyż składając skargę kasacyjną i dwa jej odpisy, wymieniła jako załącznik (i dołączyła do akt sprawy) odpis wpisu na listę radców prawnych. Stąd też, będąc wezwana do uzupełnienia braków formalnych, powinna również dołączyć do kolejnego odpisu skargi stosowny dokument potwierdzający jej uprawnienie do samodzielnego działania w sprawie, zwłaszcza że w składanym odpisie pisma wymienia jako załącznik ten dokument, lecz go nie składa. Sam fakt, że strona opatruje skargę kasacyjną pieczętą radcy prawnego, nie konwaliduje powyższego obowiązku. Przecież osoba o profesjonalnym statusie w sprawie może bez większych trudności wykonać niezbędny odpis i załączyć go do akt sprawy w celu zachowania minimalnych wymogów formalnych związanych z zamiarem wniesienia skargi kasacyjnej. Oceny tej nie zmienia supozycja skarżącej, że odpis wpisu na listę radców prawnych to dokument, który nie musi być dołączony do każdego odpisu pisma. Na poparcie swego stanowiska skarżąca wskazuje na wymogi formalne dotyczące pełnomocnictwa i różnice w treści art. 126 § 1 pkt 5 k.p.c. i art. 126 § 2 k.p.c. Tak skonstruowany wniosek nie jest kompatybilny z treścią powołanych przez skarżącą przepisów. W doktrynie wyrażono stanowisko, że przykładem załącznika, który powinien być wymieniony w piśmie procesowym, jest pełnomocnictwo (por. A. Mączyński: Niewymienienie załączników w pozwie jako brak formalny uzasadniający zwrot pozwu, MoP 2010 nr 6, str. 348). Z kolei w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że brak złożenia przez stronę

odpisu pełnomocnictwa do reprezentowania jej przed Sądem Najwyższym stanowi brak formalny pisma procesowego i uzasadnia odrzucenie skargi kasacyjnej, jeżeli zgodnie z art. 130 k.p.c. strona mimo wezwania nie uzupełni tego braku w terminie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., I CZ 67/13, LEX 1365612).

Suma powyższych rozważań nie prowadzi do tezy o obciążeniu strony zbyt dużym formalizmem, lecz obliguje do wykazania niezbędnego warunku umożliwiającego wniesienie skargi kasacyjnej. W judykaturze za bezsporne uważa się, że jeżeli strona nieprawidłowo korzysta z przysługującego jej prawa, to z urzędu eliminuje się zarzut naruszenia art. 45 Konstytucji RP lub art. 6 ust.1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1998 r., III CZ 114/98, OSNC 1999 nr 2, poz. 42).

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny zasadnie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną, a Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie w tej sprawie.